

De zorgvolmacht als onderdeel van een tijdige zorgplanning

Prof. Dr. Annelies Wylleman

Hoogleraar Privaatrecht Universiteit Gent

Notaris te Sleidinge

Kern van het probleem

Het stellen van een rechtshandeling vergt een geldige toestemming

Een geldige toestemming vergt 'wilsvermogen'

Dus : bij wilsonvermogen heeft een burger een aangepaste juridische regeling nodig om nog aan het rechtsverkeer te kunnen deelnemen

3 invalshoeken

1/ de wilsdeficiënte persoon is niet (meer) gehuwd en heeft zelf geen regeling getroffen => bewind via vrederechter

2/ de wilsdeficiënte persoon is gehuwd en heeft zelf geen regeling getroffen => indeplaatsstelling via familierechtbank

3/ de wilsdeficiënte persoon regelde een zorgvolmacht => geen rechter nodig

1/ bewind = rechterlijke bescherming

- Vanaf 1 september 2014 : slechts 1 beschermingsstatuut voor meerderjarige wilsonbekwamen : het BEWIND

MAAR

Voorheen toegekende beschermingsstatuten (voorlopig bewind, gerechtelijke onbekwaamverklaring, verlengde minderjarigheid) blijven nog tijdelijk gelden, nl. tot 1 september 2019

Bewind

Vrederechter regelt de bescherming
en houdt er toezicht op (jaarlijks verslag; machtiging)

Bewind leidt tot handelingsonbekwaamheid voor die
rechtshandelingen die de vrederechter aanduidt

Bewind

Handelingsonbekwaamheid betekent dat

1/ de beschermde persoon niet meer zelf geldig kan optreden, maar wel zijn bewindvoerder

2/ als de beschermde persoon wel nog zelf optreedt, deze rechtshandeling kan vernietigd worden door de rechter maar enkel op verzoek van de bewindvoerder (of van de betrokkene zelf na opheffing van het bewind)

Bewind

Sinds 1 september 2014 is door een bewind zowel de bescherming van de persoon als van de goederen mogelijk

Met nadruk op de subsidiariteit : enkel zo noodzakelijk en als de wettelijke of buitengerechterlijke bescherming niet volstaat

Bewind

Toepassingsgebied verder uitgebreid sinds 1 september 2014

- Nieuw : ook voor minderjarigen vanaf 17 jaar die zeker bij hun meerderjarigheid in de vereiste toestand zullen verkeren
- Nieuw : ook voor verkwisters (enkel een bijstandsregime)

Keuze van de bewindvoerder

verklaring van keuze van een bewindvoerder is mogelijk bij notariële akte of bij de vrederechter

Als er een keuze gemaakt werd, moet de vrederechter deze respecteren

- Bewindvoerder over de persoon en de goederen bij voorkeur dezelfde, maar niet verplicht zo
- Meerdere bewindvoerders over de goederen mogelijk (niet over de persoon, tenzij de ouders)

2/ Indeplaatsstelling voor gehuwden

Enkel voor echtgenoten

Familierechtbank geeft de wilsbekwame echtgenoot de bevoegdheid om namens de wilsdeficiënte echtgenoot op te treden

2/ Indeplaatsstelling voor gehuwden

Voordeel t.o.v. het bewind :

Minder formaliteiten (geen verslagen/machtigingen) maar ook geen controle

Nadeel t.o.v. het bewind :

Geen handelingsonbekwaamheid => als de wilsdeficiënte echtgenoot zelf nog optreedt, dan geen automatische vernietiging

Dus eerder geschikt bij inertie, niet bij onbesuisd handelen

3 / Zorgvolmacht = buitengerechtelijke bescherming

- * Private regeling voor het vermogen (dus niet voor persoonsrechtelijke beslissingen bv. inzake geneeskundige behandeling)
 - * Zonder tussenkomst van een rechter
 - * Wel bevoegdheid van de vrederechter bij problemen rond de uitvoering van de zorgvolmacht
-

3/ Zorgvolmacht

Tot 1 september 2014 : gewone volmacht blijft geldig na feitelijk wilsonvermogen van de lastgever

Vanaf 1 september 2014 : dit is enkel zo als de volmacht beantwoordt aan bijzondere formele vereisten

Dus : de na 1/9/2014 verleende gewone volmacht eindigt bij wilsonvermogen van de volmachtgever

3/ Zorgvolmacht

Onderhandse of notariële volmacht (voor rechtshandelingen met publiciteit op hypotheekkantoor : zeker notarieel)

Algemene of bijzondere volmacht

Bedoeld om als buitengerechtelijke bescherming bij wilsonvermogen te dienen

Aantal lasthebbers is vrij – zelf controle inbouwen

3/ Zorgvolmacht

Verplichte formaliteiten:

Voor de onderhandse volmacht :

- * eensluidend verklaard afschrift neer te leggen op de griffie v vredegerecht v verblijfplaats v lastgever
- * Griffier zorgt binnen 15 dagen voor registratie in Centraal Register van Lastgevingen (CRL) bijgehouden door Kon Fed Belgische Notarissen

3/ Zorgvolmacht

Verplichte formaliteiten:

Voor de notariële volmacht :

Notaris zorgt binnen 15 dagen voor registratie in Centraal Register bijgehouden door Kon Fed Belgische Notarissen

Ook alle wijzigingen komen in dit register en worden ook vermeld op de gewijzigde of herroepen akte

3/ Zorgvolmacht

Bedoeld om de regel te worden, en de toekenning van een beschermingsstatuut de uitzondering

Dus sensibilisering

Evenwel niet aangewezen bij gevaar voor onoordeelkundig handelen door de wilsgestoorde
=> immers **GEEN**
HANDELINGSONBEKWAAMHEID

3/ Zorgvolmacht

Sanctie bij optreden door lasthebber wanneer de volmacht niet geregistreerd werd in het bijzonder register en de lasthebber de toestand van de lastgever kent of behoort te kennen:

nietigheid wegens benadeling, te beoordelen door de rechter met inachtneming van de rechten van derden te goeder trouw

aansprakelijkheid van de lasthebber

3/ Zorgvolmacht

Volmachten van na 1 september 2014 zonder vermelding van de doelstelling van buitenrechterlijke bescherming

die niet geregistreerd werden in het bijzonder Centraal Register

eindigen bij de feitelijke wilsongeschiktheid van de lastgever

3/ Zorgvolmacht

Derden hebben niet de plicht tot controle van de wilsgeschiktheid van de lastgever

De lasthebber is verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van de lastgeving

Elke belanghebbende kan de vrederechter vatten bij problemen of onregelmatigheden bij de uitvoering van de lastgeving

Slotbedenking

*Si je repense aux instants
où j'ai fait sans savoir
la course avec le temps
sans me dire au revoir*

Uit 'Si je perds' (cd Recto Verso van ZAZ)

Denk op tijd aan een geschikte regeling !
